

že i staré poměry pro budoucnost jím se mají řídit«. Zda skutečně obsah nového zákona jest takový, že i staré poměry mají se pro budoucnost řídití novým zákonem, jest podle cit. plen. usnesení věci výkladu každého jednotlivého nového předpisu, pokud jím má býti derogováno zásadě § 5 obč. zák. Pro tento výklad stanovil si nejv. soud zásadu, že nové jus cogens prolamuje zásadu § 5 obč. zák. Jediné výslovný předpis nového zákona by mohl vyloučiti tento účinek (t. j. nepravé zpětné působení) nového donucovacího práva, což jest pravým opakem toho, co tvrdí kritisované rozhodnutí Rv II 951/35, totiž, že by bylo třeba vždy výslovného předpisu k tomu, aby nepravé zpětné působení bylo vůbec založeno.

Které jus cogens bez výslovného předpisu vykazuje nepravou zpětnou působnost? Podle Váž. obč. 3260/23 to, které »jest vydáno ze závažných důvodů veřejných, v zájmu veřejného pořádku a mravnosti«; podle Váž. obč. 4277/24 »jus cogens, jež souvisí se základními mravními názory a s celým společenským zařízením«.

Z toho je patrné, jak dalece se rozhodnutí Rv II 951/35 odchyľuje od dosavadní judikatury nejv. soudu, ba možno říci, že jde proti dosavadní judikatuře. Tím, že kritisované rozhodnutí přechází rozdíl mezi pravým a nepravým zpětným působením, je způsobeno, že dospívá k nesprávnému názoru, že by jediné výslovný předpis mohl způsobiti, aby § 4 vl. nař. č. 89/1935 vztahoval se od 30. dubna 1935 také na individuální ujednání před tímto datem uzavřená. Pak ovšem kritisované rozhodnutí opouští dosavadní judikaturu, které stačí donucovací právo a staví se proti této dosavadní judikatuře, která žádá naopak výslovný předpis k tomu, aby nepravé zpětné

působení donucovacího práva bylo vyloučeno.

Proto kdyby nejv. soud respektoval dosavadní svoji judikaturu, která má dokonce pro sebe plenární usnesení, došel by v předmětné otázce k opačnému výsledku: Ježto vl. nař. č. 89/1935 nemá t. zv. přechodných ustanovení, je třeba výkladem § 4 zjistiti, zda má tento předpis nepravé zpětné působení. Pro tento výklad je pak rozhodným, že tento § 4 je donucovacím právem, a to donucovacím právem, které, jak žádá Váž. obč. 3260/23, bylo vydáno »ze závažných důvodů veřejných, v zájmu veřejného pořádku a mravnosti«, nebo, jak žádá Váž. obč. 4277/24, donucovacím právem, »jež souvisí se základními mravními názory a s celým společenským zařízením«. Nejen cit. § 4 prohlašuje zakázané úmluvy za nulitní, ale dále § 5 stihá jednání i opomnutí proti zákonu § 4 tresty v družích a sázách, které jsou v pracovním právu jedny z nejintenzivnějších. Je-li tedy § 4 takovým donucovacím právem, tedy podle dosavadní judikatury nejv. soudu již pro tento svůj charakter vykazuje nepravé zpětné působení, které by jediné výslovný předpis mohl vyloučiti. Tak se má věc podle judikatury dosavadní. Zůstává tu tedy otázka, zda rozhodnutí Rv II 951/35 má býti změnou názoru praxe v této tak základní otázce, či zda toto rozhodnutí má býti považováno pouze za odbočení, které nemá míti význam, přesahující konkrétní spor, ve kterém bylo vydáno. Zdá se nám býti pravděpodobnou druhá možnost, a to proto, že rozh. Rv II 951/35 se s předcházející judikaturou jediným slovem nevyporádává i z toho důvodu, že zásady vyjádřené v plenárním usnesení z 21. X. 1924, č. pres. 641/24 (Váž. obč. 4277), nedoznaly změny.

(Dokončení.)

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

Hromadné smlouvy

2053.

Nepravé zpětné působení předpisu § 4 vl. nař. č. 89/1935 o nevyučitelnosti kolektivních smluv.

Rozhodnutím Vhrs 33/36 připojil se Vrchní hornický rozhodčí soud k některým rozhodnutím jiných soudů, zejména též soudu nejvyššího, kterým otázka závaznosti kolektivních smluv podle vládního nařízení č. 89/35 byla rozřešena pro zaměstnance nepříznivě.*)

V rozsudku se praví toto:

»Rozhodnutí závisí jediné na rozřešení otázky právní, zda vládním nařízením z 29. 4. 1935, č. 89 Sb. z. a n., jež nabyla účinnosti dnem 30. 4. 1935, pozbyly platnosti i ustanovení jednotlivých smluv, uzavřených před 30. 4. 1935, pokud odporují mzdovým nárokům dělníka ply-

noucím z ustanovení pracovních smluv hromadných, a na místo jejich nastoupila příznivější ustanovení pracovní smlouvy hromadné.

V § 5 vš. obč. zák. vyslovena jest zásada, že zákony nepůsobí nazpět, nemají tudíž vlivu na jednání, která se sběhla dříve, a na práva, jichž bylo nabyto dříve. Z této zásady dlužno vycházeti i při řešení otázky, zda uvedené vládní nařízení působí nazpět. Zpětnou účinnost bylo by přiznati tomuto nařízení jen kdyby ji výslovně jako výjimku z uvedené zásady stanovila. Tomu však tak není a proto dlužno souditi, že ustanovení smluv o mzdových nárocích, jež byly sjednány před 30. 4. 1935, nedoznala zmíněným vládním nařízením změny, zůstala v platnosti a že proto jsou jimi smluvní strany vázány. Ježto jest nesporné, že smlouva jednotlivá uzavřena byla mezi stranami před 30. 4. 1935, nemůže se žalobce úspěšně domáhati, aby mu byl doplacen na mzdě rozdíl podávající se z porovnání mzdy stanovené smlouvou hromadnou a smlouvou jednotlivou a jest jeho odvolání nedůvodné.«

*) Snovnej k tomu č. 2035 sbírky »Pracovní právo« a článek dr. Karla Moulise »Zpětná účinnost § 4 vl. nař. č. 89/1935 o nevyučitelnosti hromadných smluv« v tomto časopise na str. 70—71 a 94—96.

Rozhodnutí toto nepovažujeme za správné.

Podle § 5 obč. zák. zákony nepůsobí sice napět, avšak toto ustanovení nemá bezvýmínečnou platnosť. V judikatuře nejvyššího soudu i v právnícké literatuře platí zásada, že i dřívější právní jednání musí se pro budoucnost podříditi novému zákonu, pokud zákon ten obsahuje t. zv. donucovací předpisy neboli kogentní ustanovení.

Za takový donucovací předpis dlužno považovati také ustanovení § 4 vlád. nařízení 89/35, které praví, že »smlouvou jednotlivou nesmějí býti mzdové nároky plynoucí z kolektivní smlouvy zkráceny« a že nepříznivá ustanovení jednotlivé smlouvy jsou neplatná a namísto nich nastupují příznivější ustanovení smlouvy hromadné. Text tohoto zákonného ustanovení, které je rázu rozkazovacího, nasvědčuje sám tomu, že jde o předpisy donucovací, které platí i pro smlouvy dříve ujednané.

Nelze však přehlížeti také úmysl a účel, pro který bylo vládní nařízení vydáno. Účelem toho bylo právě zameziti využívání hospodářské krise nedodržováním kolektivních smluv a úmyslem vlády bylo, podříditi novému předpisu všechny individuální smlouvy, nejen individuální smlouvy v budoucnosti sjednané. Dr. Josef Jerábek.

Služební smlouva

§ 1151. 2054.

Právní poměr číšníka na provisi může býti smlouvou ryze služební nebo smlouvou pachtovní, nebo smlouvou svého druhu, v zákoně nepojmenovanou. Rozh. nejv. soudu z 6. března 1936, Rv I 133/36, Sb. min. sprav. č. 149.

V podstatě jest míti žalobce za číšníka na provisi. Záleží na okolnostech případu, zda právní poměr číšníka na provisi jest smlouvou ryze služební, či smlouvou pachtovní nebo smlouvou svého druhu, v zákoně nepojmenovanou (srov. rozh. č. 2419, 3569, 4503 a 6011 sb. n. s.).*)

K tomu, aby právní poměr číšníka na provisi bylo lze pokládati za ryzí smlouvu služební, se vyžaduje, aby číšník na provisi pracoval pod vedením a dispozicí majitele podniku a aby zdar anebo nezdar podniku šel na účet majitele podniku. Bude proto třeba především zjistiti, zda byly žalobci žalovaným uděleny určité pracovní hodiny, zda mu byly žalovaným uděleny určité příkazy pro vedení podniku, jimž se musel podrobiti, zda žalobci bylo žalovaným dovoleno, aby v určitý den v týdně měl volno, či zda žalobce sám si určoval pracovní dobu, zda si provoz podniku zařídil podle své vůle a zda sám si zvolil volný den v týdně.

*) V á ž. o b č. 2419 (rozh. z 21. III. 1923, Rv II 217/22): Poměr číšníka na provisi jest posuzovati podle ustanovení o smlouvě služební, pokud se týká zmocňovací, a nelze použiti na poměr jeho k hostinskému ohledně vadného zboží, jež dáno mu do prodeje, předpisů o správě.

V á ž. o b č. 3569 (rozh. z 4. III. 1924, Rv I 245/24): Smlouva podsudní, podle níž podsudník má platiti za hl vyčepovaného piva o něco méně než cenu prodejní, ostatek si však ponechati jako odměnu, jest smlouvou námezdní, nikoliv pachtovní.

V á ž. o b č. 4503 (rozh. z 29. XII. 1924, Rv II 833/24): Poměr číšníka na účet není poměrem služebním, třebaž byl povinen odváděti majiteli živnosti určitou část hrubého zisku z prodaných nápojů. Jde tu o podpacht hostinské živnosti.

V á ž. o b č. 6011 (rozh. z 6. V. 1926, Rv I 638/26): Podsudnická smlouva může býti smlouvou čistě námezdní, nebo smlouvou svého druhu, v zákoně nepojmenovanou, může však býti také pachtovní smlouvou o provozování hostinské živnosti v najatých místnostech, z kterouž jest jí považovati, vykazuje-li podstatné znaky takové smlouvy uvedené v § 1090 obč. zák.

Ač pro posouzení právního poměru mezi stranami jest rozhodným, jak se právní poměr mezi nimi utvářil, přece mohou míti význam pro posouzení jejich vzájemného právního poměru i některé zevní okolnosti, zejména pod kterým označením (firmou) byl podnik veden, a komu byla předepsána výdělková daň, zda žalobci či žalovanému. Bude proto záhodno zjistiti i právě uvedené okolnosti.

§ 1151. 2055.

Služobný pomer dočasného duchovního správce československé církvi treba posudzovať podľa služobnej smluvy, ústavy cirkvi a ak niet takýchto ustanovení, podľa všeobecných predpisov uvedených v zákone č. 244/1922 Sb. zák. a nar. Rozh. nejv. soudu z 15. X. 1935, Rv III 762/35, Úr. sb. č. 2250.

§ 1158. 2056.

Ani zamestnávateľ ani zamestnanec nemôžu byť rozsudkom zaviazaní na to, aby v služobnom pomere proti svojej vôli pokračovali, ale v prípade, že smluvný služobný pomer jeden z nich bezprávne zruší, môže byť zaviazaný nahradiť druhému smluvníkovu škodu z toho vzniklú. Rozh. nejv. soudu z 12. XI. 1935, Rv IV 531/35, Úr. sb. č. 2298, Sb. min. sprav. č. 143.

Podľa žaloby domáha sa žalobník, aby »výpoved«, daná žalovanou stranou, vyhlásená bola za neplatnú« a aby žalovaná strana bola zaviazaná: »trpeť žalobníka aj na ďalej vo službe«. Žaloba tohoto znenia nebola ani v ďalšom pokračovaní modifikována.

Ani zamestnávateľ ani zamestnanec nemôžu byť prinútení — a ani rozsudkom zaviazaní — na to, aby v služobnom pomere proti svojej vôli pokračovali, ale v prípade, že smluvný služobný pomer jeden z nich bezprávne zruší, môže byť zaviazaný nahradiť druhému smluvníkovu škodu z toho vzniklú.

Podľa tejto zásady by rozsudok, vyneseny podľa tejto žalobnej žiadosti, nebol vykonateľný, lebo neobsahuje žiadosť, že — v prípade, že by zamestnávateľ v smluvnom služobnom pomere zotrvať nechcel — aké nároky vznáša proti nemu žalobník.

Žaloba v citovanom znení je žalobou určovacou podľa § 130 Osp., ktorá však vo forme hore uvedenej nie je prípustná, keď sa strana môže domáhať plnenia.

Žaloba je tedy pochybená a už z tohoto dôvodu mala byť zamietnutá.

§ 1163. 2057.

Ve vysvědčení musí býti činnosť zamestnanca vyznačena buď uvedením skutočne konaných prací nebo takovými výrazmi, jež vystihují její druh a povahu.

Nestačí označení zamestnání pouze slovom »hajný«, jestliže zamestnanec konal službu lesního hajného. Rozh. nejv. soudu z 7. února 1936, Rv I 2405/35, Sb. min. sprav. č. 146.

Podle nesporného přednesu obou stran byl žalobce zaměstnán u žalovaných jako hajný lesní a polní. Podle § 1163 obč. zák. má zamestnanec nárok na písemné vysvědčení o době a druhu služby. Nejvyšší soud vyslovil již v rozh. čís. 11.627 sb. n. s.)*, že účelem vysvědčení jest, aby

*) V á ž. o b č. 11.627 (rozh. z 29. IV. 1932, Rv II 787/31, v »Pracovním práv« č. 467): Vysvědčení (§ 1163 obč. zák., § 39 zák. o obch. pom.) o druhu

z něho bylo lze seznati, jakého druhu a jaké povahy byla zaměstnancova činnost v zaměstnavatelově podniku. Tato činnost může býti ve vysvědčení buď uvedením skutečně konaných prací nebo i takovými výrazy, jež vystihují její druh a povahu. Rozhodli-li se žalovaní činnost dovozatele popsat stručnými slovy, musili užiti výrazů, vystihujících druh a povahu jeho služebních výkonů. Uživše ve vysvědčení výrazu »hajný«, nevyznačil jím zřetelně druh ani povahu služby, kterou u nich žalobce konal. Především neplatí povaha skutečně konané služby žalobcovy z výrazu samého, neboť jest všeobecný a nevystihuje jeho činnost jako hajného v lesním hospodářství, zvláště, když vysvědčení bylo vydáno hospodářskou správou dvora V. Ani z patentu ze dne 3. prosince 1852, č. 250 ř. z. (zákon lesní) ani ze zákona č. 84/1872 ř. z. ze dne 16. června 1872 o úředním postavení zřízenců strážníků pro ochranu některých odvětví v zemědělství ustanovených neplatí, že žalovaní výrazem »hajný« vyznačili zřetelně i povahu služby žalobcem u nich skutečně konané. Nařízení ze dne 1. července 1857, č. 124 ř. z. o vzeti do přísahy složení zvláštní zkoušky, čímž jest zřejmý vyjádřeno, že služba lesního hajného jest svou povahou rozdílná od služeb strážníků zřízenců ustanovených pro jiné obory zemědělství. Poněvadž jest nesporné, že žalobce konal u žalovaných strážní službu lesní, právem domáhá se na obou žalovaných jako vlastních velko- statku, v jejich službách byl zaměstnán, vydání vysvědčení, ve kterém by byla vyznačena jeho skutečná činnost jako strážního zřízence lesního (lesního hajného).

Obchodní pomocníci

§ 36. 2058.

Úmluva o konkurenčním zákazu na dobu delší jednoho roku není neplatná vůbec, nýbrž jen pokud přesahuje dobu jednoho roku. Rozhodnutí nejv. soudu z 14. listopadu 1935, Rv I 895/35, Právo čs. č. 375.

Žalobce nemůže vytěžití ničeho pro sebe ani z okolností, že zákaz soutěže měl trvati pět let po skončení služebního poměru, což by ovšem odporovalo ustanovení § 36 zákona o obchodních pomocnících č. 20/1910 ř. z. Podle jasněho doslovu dotčeného zákonného ustanovení jest smlouva účinná jen potud, pokud se obmezení vztahuje toliko na činnost v obchodním odvětví zaměstnavatelově a pokud nepřevyšuje dobu jednoho roku. Úmluva o konkurenčním zákaze nebyla neplatnou vůbec, nýbrž pokud jen zákon přesahoval dobu jednoho roku a ovšem i za předpokladu, že obmezení neobsahovalo podle předmětu, času nebo místa a v poměru k obchodnímu zájmu, který má zaměstnavatel na jeho dodržení, neslušné ztížení zaměstnancovy výživy.

Žalobce vstoupil ke konkurenční firmě již před uplynutím tohoto prvního roku a tím jej porušil v době, kdy zákaz ještě platil.

služby nepřiznává se ani hodnost, ani titul, nýbrž jeho účelem jest, aby z něho bylo lze seznati, jakého druhu a jaké povahy byla skutečná zaměstnancova činnost v zaměstnavatelově podniku. Vysvědčení o činnosti zaměstnancově se řídí pracemi skutečně jím konanými.

Soukromí zaměstnanci

§ 34. 2059.

I. K propouštěcímu důvodu podle § 34, č. 1 se vyžaduje jednak subjektivní vědomí zaměstnancovo, že činí něco nesprávného, jednak jednání, které objektivně jest způsobilé zbavití zaměstnance důvěry zaměstnavatelovy.

II. Nedůvěra zaměstnavatelova — má-li býti propouštěcím důvodem podle § 34, č. 1 — musí býti vzbuzena určitým jednáním nebo opominutím; nestačí jen pouhá obava před nějakým jednáním zaměstnancovým v budoucnosti. Rozh. nejvyššího soudu z 6. února 1936, Rv I 2/36. Sb. min. sprav. č. 145.

Důvodem propouštěcím podle § 34, č. 1 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n. jsou jen jednání zaviněná (arg. »dopustí-li se«) a vyžaduje se subjektivní vědomí zaměstnancovo, že činí něco nesprávného. Jest dále třeba jednání, které objektivně jest způsobilé zbavití zaměstnanců důvěry zaměstnavatelovy.

Bylo zjištěno, že žalobkyně obdržela příkaz, aby dopis příl. 2. dvakrát opsala na stroji, aby jeden opis založila do spisů a druhý zaslala jistému členu družstva, do však žalobkyně zhotovila tři průklepy a tomu nebránila, by knihvedoucí K. tehdy ještě v podniku družstva zaměstnaný — třetí průklep vzal k sobě a jej nevrátil.

Dovolací soud schvaluje závěr odvolacího soudu, že dopis, o němž šlo, je podle obsahu a stylisace bezvýznamný a sotva srozumitelný, že jej nelze pokládati za část obchodní korespondence nebo za doklad, o němž mělo v zájmu podniku býti zachováno obchodní tajemství, a že prozrazení nemohlo býti na újmu zduaru a prospěšnosti podniku žalovaného družstva. Správně zdůrazňuje též odvolací soud, že žalobkyni nebylo nařizováno zhotoviti o tomto dopisu jen dva průklepy. Knihvedoucí K. byl tehdy ještě ve službách družstva a nebylo prokázáno, že by žalobkyně tím, že nezabránila, by K. se zmocnil jednoho průklepu, chtěla mu býti nápomocnou v jeho zamýšleném nepřátelském vystupování proti družstvu.

Hledí-li se ke všem těmto okolnostem, jest opodstatněn závěr že žalobkyně při zjištěném postupu nebyla si vědoma, že činí něco nesprávného a dopustila se činu, jímž by se byla prohréšila proti mravní povinnosti, aby dbala oprávněných zájmů zaměstnavatelových, pokud byla povinna podle služební smlouvy dbáti těchto zájmů (rozh. č. 11.092 sb. n. s.)*. Nedůvěra musí býti vzbuzena určitým jednáním nebo opomenutím. Nestačí jen pouhá obava před nějakým jednáním v budoucnosti, a proto tu ani nestačila obava, že by žalobkyně mohla případně prozradit budoucně v jiném případě obchodní tajemství.

Pracovní doba

§ 1. 2060.

I. Na smluvní zaměstnance podniků, závodů a ústavů provozovaných státem, veřejnými nebo soukromými svazky atd., uvedených v § 1, odst. 2, zákona č. 91/1918 Sb. z. a n., vztahují se předpisy tohoto zákona, aniž se vyžaduje, aby tyto

* V á ž. o b č. 11.092 (rozh. z 17. X. 1931, Rv I 109/31, v »Pracovním právem« č. 308): K pojmu »věrnosti ve službě« a »pozbytí důvěry zaměstnavatelovy«. Čím vyšší a odpovědnější jest postavení zaměstnance, tím důtklivější jest jeho povinnost k věrnosti a povinnost zachováti si zaměstnavatelovu důvěru.

Není třeba, aby zaměstnanci bylo zvláště zakazováno jednání, činící ho nehodným zaměstnavatelovy důvěry.

podniky, závody a ústavy podléhaly živnostenskému řádu nebo byly po živnostensku provozovány.

II. Ústav pro choromyslné není úřadem, jež má na mysl výnos min. soc. péče č. j. 4.751/III-19, nýbrž jest, byť i nesamostatným, zemským ústavem. (Rozh. nejvyššího soudu z 12. prosince 1935, Rv I 2177/35, Sb. min. sprav. č. 144.)

Není sporu o tom, že žalobce byl smluvním zaměstnancem zemského ústavu pro choromyslné v P. Na smluvní zaměstnance ústavů, uvedených v druhém odstavci § 1 zákona o osmihodinové pracovní době ze dne 19. prosince 1918, č. 91 Sb. z. a n. vztahují se předpisy tohoto zákona. V témž smyslu rozhoduje i nejvyšší správní soud (srov. rozh. č. 8233 sb. Boh. adm., zejména důvody na str. 1186 a 1187 XI. ročníku, části II. sbírky ve věcech administrativních.*)

Podle § 1, odst. 2, zákona ze dne 10. prosince 1918, čís. 91 Sb. z. a n., platí předpis odstavce 1 téhož paragrafu, jímž se stanoví maximální pracovní doba pro podniky podrobené živnostenskému řádu nebo po živnostensku provozované, i pro podniky, závody a ústavy provozované statem, veřejnými nebo soukromými svazky atd., aniž se vyžaduje, aby tyto podniky, závody a ústavy podléhaly živnostenskému řádu nebo byly po živnostensku provozovány. Nebylo tudíž článkem IV, č. 15 prováděcího nařízení ze dne 11. ledna 1919, č. 11 Sb. z. a n. vybočeno z mezi zákona.

Že působnost zákona čís. 91/1918 Sb. z. a n. není omezena na výdělečné ústavy, pokud se týče podniky, plyne z jasného doslovu zákona.

Ústav pro choromyslné není úřadem, jež má na mysl výnos ministerstva sociální péče z 21. března 1919, č. j. 4751/III-19, nýbrž jest, byť i nesamostatným, zemským ústavem (srov. Slovník veřejného práva II., str. 931).

S hlediska druhého odstavce § 1 zákona č. 91/1918 Sb. z. a n. nezáleží na tom, zda jde o ústav samostatné či nesamostatné povahy.

§§ 6, 7.

2061.

Zaměstnavatelovo obohacení při nedovolené práci přes čas. (Rozh. nejvyššího soudu z 5. prosince 1935, Rv I 2113/35, Sb. min. sprav. č. 140.)

Nejvyšší soud vyhověl dovolání, zrušil rozsudek odvolacího soudu, vrátil mu věc k novému projednání, a to z těchto důvodů:

Jest zjištěno, že žalovanému nebyly povoleny práce přes čas. Podle ustáleného rozhodování nejvyššího soudu úmluva stran o nedovolené přes čas nicotná a nemůže z ní býti vyvozován nárok na odměnu za práci přes čas, nýbrž zbývá zaměstnanci proti zaměstnavateli jen nárok na náhradu pro bezdůvodné obohacení zaměstnavatelovo, z něho mu (zaměstnanci) vzešla škoda (srv. č. 10.226, 10.504, 12.158, 13.131 sb. n. s.).**)

Podle služební smlouvy mezi žalobcem a ža-

lovaným bylo ujednáno, že žalobce má nárok na zpropitné průměrné denně 10 Kč a nárok na stravu. Odměna zaměstnance nemusí záležeti jen v hotovosti; jest možným též, že zaměstnavatel poskytuje zaměstnanci příležitost k jistému výdělku, jež lze podle okolností případu očekávat (placení zpropitného obsluhujícímu personálu v podniku hostinském), jak bylo doloženo v rozh. č. 13.558**) sb. n. s. Kdyby byla žalovanému úředně povolena práce přes čas, byla by se vztahovala úmluva o odměně zpropitným a stravou i na práci přes čas. Ježto však v souzené věci žalovanému práce přes čas nebyla povolena, vztahovala se úmluva o odměně zpropitným a stravou jen na pracovní dobu, pokud nepřevyšovala osm hodin denně.

Jde nyní o to, zda v souzené věci byl žalovaný obohacen, a to ke škodě žalobcově tím, že žalobce konal práce přes čas. O obohacení žalovaného na úkor žalobcův nebylo by lze mluvití tehdy, dostalo-li se žalobci za práci konanou přes čas přiměřené náhrady tím, co obdržel na zpropitném a ve stravě.

Pro posouzení věci s tohoto právního hlediska však schází potřebný skutkový podklad. Bude třeba především zjistiti, v kolik hodin žalobce nastupoval službu v podniku žalovaného. Prvých osm hodin jeho služby bude kryto úmluvou o odměně zpropitným a stravou. Práci přes čas jest pak pracovní doba, pokud následuje po těchto prvých osmi hodinách práce.

Dále bude třeba zjistiti, kolik hodin byl žalobce v podniku žalovaného zaměstnán přes osmihodinovou pracovní dobu a kolik v této době přijal přibližně na zpropitném a jakou hodnotu měla strava, již dostal v této době.

Na základě takto zjištěného skutkového děje bude pak uvážiti, zda tím, co dostal v době, následující po prvých pracovních hodinách, na zpropitném a ve stravě, byl žalobce dostatečně odškodněn za to, že konal práci i v době, převyšující osmihodinovou dobu.

V á ž. o b č. 10.504 (rozh. z 3. II. 1931, Rv I 204/30, v »Pracovním právu« č. 228): Úmluva stran o nedovolené práci přes čas jest nicotná a nezávazná a nemůže z ní býti vyvozován smluvní nárok na odměnu za práci přes čas, nýbrž zbývá jen žaloba o náhradu škody a z bezdůvodného obohacení. Určiti výši odškodného lze podle § 273 c. ř. s.

V á ž. o b č. 12.158 (rozh. z 2. XII. 1932, Rv I 1539/32, v »Pracovním právu« č. 529): Z toho, že smluvní nárok na odměnu za nedovolené práce přes čas nemůže býti opřen o zákon čís. 91/1918 Sb. z. a n., ještě nikterak neplyne, že by se zaměstnanec nemohl vůbec domáhati na zaměstnavateli náhrady toho, oč byl připraven svémocným prodloužením zákonné pracovní doby zaměstnavatelem. Zaměstnanci zbývá i při nedovolených pracích přes čas, by se domáhal náhrady pro bezdůvodné obohacení zaměstnavatelovo a pro své poškození. K opodstatnění takového nároku na náhradu postačí průkaz, že se zaměstnanec nedostal od zaměstnavatele za vykonané přesčasové práce náležité odměny a že na jeho úkor byl jimi zaměstnavatel bezdůvodně obohacen. Výši odškodného může soud určití podle § 273 c. ř. s., při čemž jest uvážiti, zda nebyly nedovolené práce přes čas přiměřeně odměněny již v měsíčním platu, pokud se týče v měsíční remuneraci úhrnkově (paušálně), pokud se týče, zdali tím, co bylo žalobci na jeho přesčasové práce zapláceno, byly tyto práce přiměřeně odměněny čili nic.

V á ž. o b č. 13.131 (rozh. z 21. XII. 1933, Rv I 2244/33, v »Pracovním právu« č. 797, 838): Při nedovolených pracích přes čas jest zaměstnanec oprávněn domáhati se náhrady pro bezdůvodné obohacení zaměstnavatelovo, z něhož mu vzešla újma. Stačí, přednesl-li žalobce ve sporu a nabídl o tom důkazy, že vykonal pro žalovaného jako svého zaměstnavatele práci v pracovních hodinách přes čas a že za ně neobdržel zapláceno, a domáhal-li se na žalovaném, by mu za ně zaplatil.

V á ž. o b č. 13.558 (rozh. z 18. V. 1934, Rv I 412/34, v »Pracovním právu« č. 868, 869, 833, 937): Šlo-li o zakázanou práci přes čas, nelze mluvití o obohacení zaměstnavatele na úkor zaměstnance, dostalo-li se zaměstnanci za ni přiměřené náhrady v celkovém jeho platu (stravě a účasti na zpropitném) úhrnkově.

*) Boh. A 8233 (nál. z 13. XI. 1929, č. 17.623, v »Pracovním právu« č. 13): I. Ošetřovatelé zemských ústavů pro choromyslné (v Čechách) jsou ve služebním poměru veřejnoprávním. — II. Předpisy zákona o osmihodinové pracovní době neplatí pro zaměstnance státu nebo země, kteří jsou ve služebním poměru veřejnoprávním.

**) V á ž. o b č. 10.226 (rozh. z 10. X. 1930, Rv I 374/30, v »Pracovním právu« č. 166): Lze umluviti, i konkludentním činem (§ 863 obč. zák.), že odměna za práci přes čas jest zahrnuta v úhrnkově ujednané mzdě. Tak jest tomu nejméně, přijímal-li zaměstnanec mzdu po delší dobu bez výhrady, jsa si vědom, že se mu dostává ve smluvené mzdě odměny za veškeré práce smluvně mu uložené, tedy i za práce mimo osmihodinovou dobu pracovní. Za nedovolené práce přes čas může se zaměstnanec domáhati jen náhrady škody.

Nebyla-li povolena práce přes čas, jest úmluva o nedovolené práci přes čas nicotná a nezávazná. Rozh. nejv. soudu z 12. XII. 1935, Rv I 2177/35, Sb. min. sprav. č. 144.

Podle ustáleného rozhodování nejvyššího soudu lze paušalovatí odměnu za práci přes čas jen, byla-li práce přes čas příslušným k tomu úřadem povolena (srov. rozh. č. 9817, 10.504 sb. n. s.).*) V souzené věci však tomu tak nebylo, jak bude ještě níže doličeno.

Tim, že odvolací soud přisoudil žalobci odškodné z důvodu bezdůvodného obohacení, neporušil předpis § 405 c. ř. s. Tvrzením v žalobě, že práce, trvající déle než osm hodin, nebyly mu žalovanou dosud honorovány, opodstatnil žalobce dostatečné žalobní nárok i s hlediska bezdůvodného obohacení žalované. Na čl. 1, 16 pak žalobce doličil škodu, jež mu z toho vzešla.

Vzhledem k ujednané denní odměně jest v souzené věci pokládati částku Kč 2.50 za přiměřené odškodnění za hodinu práce přes čas (srv. rozh. č. 6854 sb. n. s.).*)

Okolnost, že žalobce přijal jako odměnu za práci, převyšující 60 hodin týdně, jen Kč 1.80 za hodinu, nemá význam, ježto i tato úmluva byla nicotná, ano šlo o nedovolenou práci přes čas. Soudu jest posouditi přiměřenost odškodnění za práci přes čas zcela nezávisle na takové nicotné úmluvě.

Částky, jež obdržel žalobce i za neděle, nelze odečítati od přiznané částky, ježto, jak nesporno, žalobce nikdy v týdnu nepracoval méně než 48

*) V á ž. o b č. 9817 (rozh. z 11. IV. 1930, Rv I 1284/29, v »Pracovním právu« č. 51, 136): Byla-li by smlouva o úhrnkovou odměnu za práci přes čas nicotná, byla by zasažena nicotností celá smlouva, a ježto v případě splnění smlouvy nelze již vše uvést do předšlého stavu, záleží na tom, zda se zaměstnanci dostalo za práci náležité odměny.

V á ž. o b č. 10.504 (rozh. z 3. II. 1931, Rv I 204/30, v »Pracovním právu« č. 228): Úmluva stran o nedovolené práci přes čas jest nicotná a nezávazná a nemůže z ní býti vyvozován smluvní nárok na odměnu za práci přes čas, nýbrž zbývá jen žaloba o náhradu škody z bezdůvodného obohacení. Určiti výši odškodného lze podle § 273 c. ř. s.

V á ž. o b č. 6854 (rozh. z 1. III. 1927, Rv II 435/26): Úplata za práci přes čas musí býti aspoň přiměřená úplatě za práce pravidelné. Úmluva tomu se příčí jest nicotná.

V á ž. o b č. 10.226 (rozh. z 10. X. 1930, R II 374/30, v »Pracovním právu« č. 166): Za nedovolené práce přes čas může se zaměstnanec domáhati jen náhrady škody.

V á ž. o b č. 12.158 (rozh. z 2. XII. 1932, Rv I 1539/32, v »Pracovním právu« č. 529): Z toho, že smluvní nárok na odměnu za nedovolené práce přes čas nemůže býti oprěn o zákon čís. 91/1918 Sb. z. a n., ještě nikterak neplatí, že by se zaměstnanec nemohl vůbec domáhati na zaměstnavateli náhrady toho, oč byl připraven svémocným prodlužováním zákonné pracovní doby zaměstnavatelem. Zaměstnanci zbývá i při nedovolených pracích přes čas, by se domáhal náhrady pro bezdůvodné obohacení zaměstnavatelovo a pro své poškození. K opodstatnění takového nároku na náhradu postačí průkaz, že se zaměstnanci nedostalo od zaměstnavatele za vykonané přestčasové práce náležité odměny a že na jeho úkor byl jimi zaměstnavatel bezdůvodně obohacen. Výši odškodného může soud určit podle § 273 c. ř. s., při čemž jest uvážiti, zda nebyly nedovolené práce přes čas přiměřeně odměněny již v měsíčním platu, pokud se týče v měsíční remunerační úhrnkové (paušální), pokud se týče, zdali tím, co bylo žalobci za jeho přestčasové práce zapláceno, byly tyto práce přiměřeně odměněny, čili nic.

V á ž. o b č. 13.131 (rozh. z 21. XII. 1933, Rv I 2244/33, v »Pracovním právu« č. 797, 838): Při nedovolených pracích přes čas jest zaměstnanec oprávněn domáhati se náhrady pro bezdůvodné obohacení zaměstnavatelovo, z něhož mu vzešla újma. Stačí, přednesl-li žalobce ve sporu a nabídl o tom důkazy, že vykonal pro žalovaného jako svého zaměstnavatele práci v pracovních hodinách přes čas a že za ně neobdržel zaplacení, a domáhal-li se na žalovaném, by mu za ně zaplatil.

hodin. Jedině doba 48 hodin týdně jest rozhodná pro posouzení, zda šlo o práci přes čas.

V souzené věci nebylo ani tvrzeno, že bylo dáno povolení k práci přes čas úřadem k tomu příslušným (§ 6 zák. č. 91/1918 Sb. z. a n.). Výnosy zemského správního výboru v Praze ze dne 11. března 1927 a ze dne 17. června 1927, jimiž byla upravena opatrovníká služba, jsou v pravdě směrnice, vydané zaměstnavatelem za účelem úpravy služebního poměru, nikoliv však úředním povolením k práci přes čas. Nezáleží na tom, že ústav pro choromyslné nepodléhá živnostenské inspekci, ježto podle jasného doslovu § 6, odst. 1 a 2 zák. č. 91/1918 Sb. z. a n., jest v ústavech ku práci přes čas třeba povolení příslušného úřadu, třebaš nepodléhají živnostenské inspekci.

Nebyla-li, jak doličeno, povolena práce přes čas, nemá významu úmluva stran o odměně za práci přes čas, ježto úmluva o nedovolené práci přes čas jest nicotná a nezávazná (srov. rozh. č. 10.226, 10.504, 12.158, 13.131 sb. n. s.).

Nelze přisvědčiti dovolatelce ani v tom, že se žalobci dostalo placením denních 20 Kč přiměřené odměny i za práci přes čas, pokud převyšovaly 48 hodin týdně, uváží-li se, že služba dozorce v ústavu pro choromyslné je nanejvýš namáhavá a odpovědná.

Závodní výbory

2063.

Závodní výbor není právníkou osobou podle § 26 obec. zák. obč. v zádné její podobě a nemá proto ani způsobilosti státi na soudě v řízení sporném neb exekučním. (Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 6. května 1936, čj. R I. 121/36-3.)

Závodní výbor M. T. Z. v N. vedl podle zákona o závodních výborech exekuci k vynucení zaplacení odstupného. Soud I. stolice exekuci povolil. Soud rekursní návrh na povolení exekuce zamítl z důvodů věcných a z toho důvodu, že závodní výbor není právníkou osobou a nemá procesní způsobilosti a nemůže v řízení exekučním samostatně vystupovati jako vymáhající strana. (§ 1 c. ř. s. a § 78 ex. ř.)

Z podnětu dovolacího rekursu zrušil nejvyšší soud v Brně usnesení obou soudů i s předcházejícím řízením pro zmatečnost a exekuční návrh odmítl.

Odtůvodnění nejvyššího soudu:

Exekuční návrh podal jako vymáhající věřitel závodní výbor M. T. Z., prádelna v N. Především jest se obíratí otázkou, zda tento vymáhající věřitel jest vůbec subjektem, který má procesní způsobilost a může jako strana jednati na soudě, ať již v řízení sporném či exekučním (§ 1 c. ř. s. a § 78 ex. ř.). Pro způsobilost býti stranou na soudě jest podstatné, zda jde o právní podmět, který jest schopen míti vlastní jmění jako soubor práv a závazků, ať již se omen podmět jeví též jako jednota osob nebo jmění neosobní, které slouží nějakému dovolenému účelu (nadace podle § 646 obec. zák. obč.), nebo nějaký ústav, který — nemaje pevného základního (nadačního) jmění — byl zřízen k účelům všeužitečným, má samostatnou organizaci a samostatné zastoupení a sleduje stanovený cíl prostředky majetkovými (sb. n. s. civ. č. 5487).**) Ze zákona ze dne 12.

**) V á ž. o b č. 5487 (rozh. z 25. XI. 1925, R I 937/25): Pro způsobilost býti stranou jest podstatno pouze, zda jde o právní podmět, jenž jest schopen míti vlastní podmět, jenž jest schopen míti vlastní jmění jako soubor práv a závazků, nepodstatno však, zda dotýčný podmět může svými právy a závazky volně nakládati, či zda jest na správě jmění více méně obmezen dozorcí činností jiného právního podmětu. Stranou mohou býti i ústavy.

srpna 1921, č. 330 Sb. z. a n., o závodních výbo-
rech, plyne, že závodní výbor nelze zařadit do
žádné skupiny právnických osob podle § 26 obec.
zák. obč., jak o nich byla právě učiněna zmínka.
Závodní výbor se zřizuje za předpokladů § 1 do-
tčeného zákona a jest podle § 10 tohoto zákona
nejméně tříčlenný. Jeho úkoly vypočítává pře-
devším povšechně prvý odstavec § 3 zákona o zá-
vodních výbořech a pak ještě zvláště také §§ 5
a 6 tohoto zákona. Povšechně jest závodní výbor
podle § 3 dotčeného zákona povolán, aby hájil
a povzbuzoval hospodářské, sociální a kulturní
zájmy zaměstnanosti v závodě, a do tohoto po-
všechně stanoveného úkolu spadají jednotlivá
jeho oprávnění, vypočítaná příkladmo v dalších
odstavcích § 3 dotčeného zákona a ještě zvláště
také v §§ 5 a 6 téhož zákona. Ze všech těchto
ustanovení zákona o závodních výbořech jest
zřejmé, že závodní výbor pečuje v poměru k za-
městnavateli o ochranu zájmů zaměstnanectva
závodu jako orgán veřejně sociální
péče o dělnictvo, že však nemá způso-
bilosti nabývatí zvláštního samo-
statného jmění k sledování úkolů zákonem
o závodních výbořech mu stanovených. Na tom
nemění nic ani ustanovení § 24, odst. 2 zákona
o závodních výbořech, které opravňuje závodní
výbor, že může vybírat k úhradě hotových výloh
vzniklých z jeho činnosti zákonem o závodních
výbořech, odůvodněné příspěvek, ze kterého hra-
dí polovici zaměstnanci a polovici zaměstnavatel.
Ani v tomto ustanovení není dána závodnímu
výboru způsobilost nabývatí jmění,
ani není tímto zákonným ustanovením vytvá-
řeno zvláštní jmění pro účely závo-
dního výboru, tedy nějaké jmění neosobní,
nýbrž jde tu jen o krytí hotových výdajů závo-
dního výboru a o jejich rozvržení na osoby k úhra-
dě podle zákona povinné, z čehož plyne, že ani
výdaje závodního výboru podle zákona vzniklé ne-
jsou závazkem závodního výboru jako jednoty
osob, a že ani příspěvky k úhradě těchto výdajů
určené nejsou jeho jměním nebo jměním neoso-
bním, nýbrž, že příspěvky ty jsou jen majetkem
jemu svěřeným zaměstnanci závodu a zaměstna-
vatelem k použití výhradně pro účel již předem
stanovený. Závodní výbor také ani nemá zapo-
třebi žádného samostatného jmění, ježto není po-
volán k tomu, aby zájmy zaměstnanců závodu
po stránce hospodářské, sociální a kulturní přímo
uklájel, nýbrž má jen tyto zájmy hájiti a povzbu-
zovati. Že závodní výbor není právnickou osobou
ve smyslu § 26 obč. zák., tomu nasvědčuje nejen
doslov §§ 3, 5, 6 a 24 zákona o závodních výbo-
rech, ale mluví pro to i důvodové zprávy k to-
muto zákonu. Tak v důvodové zprávě k vládnímu
návrhu zákona o závodních výbořech (závodních
radách) označují se závodní výbory za důvěr-
níky zaměstnanců a za poradní sbor-
y zaměstnavatele (strana 12, 13). V dů-
vodové zprávě sociálně politického výboru posla-
necké sněmovny k dotčenému zákonu (str. 13)
se právě k ustanovení § 3 tohoto zákona připom-
íná, že tímto zákonným ustanovením snažil se
soc. pol. výbor postihnouti a rozšířiti práva, kte-
rá měly dosud dobrovolné závodní výbory, do-
sazené odborovými organizacemi
nebo volbou dělnictva, a že ustanoveními
§§ 5 a 6 tohoto zákona se zavádí úplně nové
právo zaměstnanců. Jak podle doslovu
zákona samého, tak i podle důvodových zpráv k
němu jest tedy závodní výbor jen sborem důvěr-
níků zaměstnanectva toho kterého závodu, kteří
v poměru tohoto zaměstnanectva k podnikateli
pečují v nejširším rozsahu o jeho zájmy hospo-
dářské, sociální a kulturní, kteří však jako ta-

koví nemají způsobilosti nabývatí jmění jako
souboru práv a závazků. Na tom nic nemění ani,
že se závodní výbor usnáší (§ 23 o závodních vý-
bořech) a že vystupuje jako strana před roz-
hodčí komisí (§ 26 dotčeného zákona), ne-
boť to jest právě jen způsob, kterým vykonává
svůj úkol zákonem povšechně stanovený v prvém
odstavci § 3 zák. č. 330/21 Sb. z. a n., který mu
však nepropůjčuje způsobilost k nabývání samo-
statného jmění jako souboru práv a závazků.
Z těchto důvodů nelze závodní výbor pokládati
za právnickou osobu podle § 26 obec. zák. obč.
v žádné její podobě a pak ovšem nemá závodní
výbor ani způsobilosti státi na soudě v řízení
sporném neb exekučním. Tento nedostatek nedá
se nijak odstraniti (§ 7, odst. 1 c. ř. s.) a jest
k němu přihlížeti v každém období sporu neb
exekučního řízení (§ 6 civ. ř. s., § 78 ex. ř.).

Dr. Josef Kotrlý.

§ 22

2064.

**I. Rozhodčí komise, rozhodující preudiciálně
otázku, zda zaměstnavatel byl oprávněn pro-
pusťiti členy závodního výboru podle § 82 ž. ř.
(§ 120 ž. z.), jest povinna rozhodnutí odůvod-
niti; nedostatečné odůvodnění zakládá podstat-
nou vadu řízení.**

**II. Rozhodčí komise ani podle § 3, písm. g) ani
podle § 22 není příslušnou rozhodovati o tom,
jaké soukromoprávní účinky má podání stížnosti
výboru k rozhodčí komisi na pracovní poměr
zaměstnance do té doby, než o stížnosti
rozhodne rozhodčí komise.**

Nál. nejv. spr. soudu z 20. listopadu 1935, č.
19654/35.

Závodní výbor v podniku S. podal k rozhodčí
komisi podle zákona o závodních výbořech v L.
dvě stížnosti. V první, datované 27. června 1932,
navrhoval na základě usnesení závodního výbo-
ru, aby rozhodčí komise vyslovila, že propuštění
člena závodního výboru L. K., které firma pro-
vedla bez souhlasu rozhodčí komise, je nezák-
onné. Ve druhé stížnosti, datované 30. čer-
vna 1932, navrhoval závodní výbor na základě
usnesení učiněného, aby rozhodčí komise vyslo-
vila, že propuštění člena závodního výboru M.
T., které firma provedla bez souhlasu rozhodčí
komise, se pokládá za zrušené, ježto k pro-
puštění neměla firma důvodu podle § 120 zák.
čís. 259/1924.

Dříve nežli rozhodčí komise o těchto stížno-
stech závodního výboru rozhodla, konaly se dne
31. srpna 1932 v závodě stěžovatelčině nové vol-
by do závodního výboru, při kterých byli za čle-
ny závodního výboru zvoleni i L. K. a M. T.
Proti výsledku voleb podala dnešní stěžovatelka
k rozhodčí komisi stížnost, ve které navrhovala,
aby volba závodního výboru byla pro nezákonnost
zrušena, ježto oba zvoleni nebyli v době vy-
psání voleb v závodě zaměstnáni, neboť byli v
červnu 1932 z práce propuštěni, a nebyli proto
podle § 14, odst. 1, lit. a) zák. č. 330/1921 do
závodního výboru volitelní.

O všech těchto třech stížnostech konala roz-
hodčí komise jednání dne 23. září 1932.

Třemi samostatnými nálezy z 23. září 1932, č.
Rk 1/32, Rk 2/32, Rk 3/32 rozhodla rozhodčí ko-
mise o podaných stížnostech takto:

1. Firma S. nebyla oprávněna propustiti L. K.,
ježto nebyli v jeho případě dány důvody uve-
dené v § 120 zák. č. 259/1924 a měl býti vzhle-
dem k tomu, že jde o člena závodního výboru,
vyžádan k jeho propuštění souhlas rozhodčí ko-
mise podle § 22 zák. č. 330/1921; tento souhlas
však rozhodčí komise firmě neuděluje, takže v

důsledku toho nastávají pro K. práva, jako kdyby byl ode dne propuštění na dovolené. O ostatních petitech stížnosti závodního výboru odmítla rozhodčí komise rozhodovati pro svou nepřislušnost.

2. Firma S. nebyla oprávněna propustiti M. T., ježto nebyly v jejím případě dány důvody uvedené v § 120 zák. č. 259/1924 a měl býti vzhledem k tomu, že jde o členku závodního výboru, vyžádán k jejímu propuštění souhlas rozhodčí komise podle § 22 zák. č. 330/1921; tento souhlas však rozhodčí komise firmě neuděluje, takže v důsledku toho nastávají pro T. práva, jako kdyby byla ode dne propuštění na dovolené, a to tím spíše, když jde o zaměstnankyni déle nežli 3 roky v závodě nepřetržitě zaměstnanou.

3. L. K. a M. T. byli správně zvoleni za členy závodního výboru, poněvadž v den provedení volby byli skutečně zaměstnanci firmy, neboť i když byli firmou propuštěni, bylo jejich propuštění závodním výborem napadnuto a že v důsledku toho — vzhledem k tomu, že v den provedení volby rozhodčí komise o jejich propuštění ještě nerozhodla — mělo se míti za to, že jsou na dovolené.

O stížnostech, na toto rozhodnutí podaných, uvažoval soud takto:

Bezdůvodně vytýkají obě svrchu uvedené stížnosti, že rozhodčí komise nebyla kompetentní řešiti otázku, zda zaměstnavatel byl oprávněn propustiti zmíněné členy závodního výboru podle § 120 živ. zák. č. 259/1924. Rozhodčí komise neřešila tuto otázku judiciálně, k čemuž arci kompetentní by nebyla, nýbrž pouze prejudiciálně, aby mohla rozhodnouti o otázkách, jež spadají do její kompetence a byly na sporu. K takovému pouze prejudiciálnímu řešení otázky existence důvodů podle § 120 živn. zák. rozhodčí komise kompetentní nebyla.

Žalovaný úřad zamítl námitky stěžovatelky, ježto nebyly dány důvody, uvedené v § 120 živn. zák. Proč tomu tak je, neuvedl. V tomto nedostatečném odůvodnění spočívá však rovněž podstatná vada řízení, neboť tato neúplnost rozhodnutí znemožňuje soudu přezkoumání naříkaného rozhodnutí v tom bodě, pokud je přezkoumání to v rámci § 6 zák. o s. s. přípustné.

Stížnosti, jež se týkají propuštění členů závodního výboru, vytýkají naříkaným rozhodnutím dále nezákonnost, a to ve výroku, že s propuštěnými členy závodního výboru je nakládati tak, jako by byli ode dne propuštění na dovolené.

Nejvyšší správní soud shledal naříkaná rozhodnutí, týkající se propuštění členů závodního výboru, v tom bodě nezákonnými, neboť rozhodčí komise ani podle § 3, lit. g) zák. o záv. výbo-rech ani podle § 22, resp. 26 téhož zákona není kompetentní, aby rozhodovala o tom, jaké soukromoprávní účinky má podání stížnosti závodního výboru k rozhodčí komisi na pracovní poměr dotčeného zaměstnance do té doby, než o stížnosti rozhodne rozhodčí komise.

Slušelo proto naříkaná rozhodnutí rozhodčí komise č. Rk 1/32 a 2/32, která jsou stížena jednak vadou řízení, jednak nezákonností, zrušiti pro nezákonnost.

Pokud jde o nález, týkající se voleb do závodního výboru, je na sporu otázka, zda svrchu jmenovaní zaměstnanci stěžovatelky byli ještě v době vypsání voleb jejími zaměstnanci a mohli jako takoví do závodního výboru býti zvoleni, kdyžt byli v červnu 1932 stěžovatelkou z práce propuštěni.

Žalovaný úřad zodpověděl tuto otázku kladně. Z odůvodnění naříkaného rozhodnutí vyplývá, že podle názoru žalovaného úřadu dlužno jmeno-

vané již proto pokládati za zaměstnance stěžovatelky v kritické době, poněvadž proti propuštění jich byla podána stížnost k rozhodčí komisi a o stížnosti té nebylo rozhodčí komisí v době vypsání voleb ještě rozhodnuto.

Proti tomu namítá stížnost, že uvedení členové závodního výboru propuštěni byli právem z práce podle § 120 živn. zák. bez souhlasu rozhodčí komise. Námitka tato jde však mimo obsah naříkaného rozhodnutí a nepostihuje jeho důvod, v němž je vysloven názor, že zmínění členové závodního výboru musejí z všech okolností až do vydání rozhodnutí rozhodčí komise býti pokládáni za zaměstnance stěžovatelky na dovolené, ať ve věci samé bylo rozhodnuto jakkoli.

Ježto takto stížnost proti rozhodnutí č. Rk 3/32 neměla úspěchu, slušelo jí pro bezdůvodnost zamítnouti.

§ 25

2065.

I. Jestliže byl v závodě zrušen závodní výbor podle § 25, písm. a) pro pokles počtu zaměstnanců, ale nato — přes to, že počet zaměstnanců zůstal nezměněn — byl zvolen závodní výbor nový, a zaměstnavatel nepodal proti volbě námitky, nemůže se sice proti existenci závodního výboru brániti poukazem na to, že v době volby nebyly zde podmínky pro zřízení záv. výboru, avšak zůstává mu právo domáhati se výboru o zrušení platně zvoleného záv. výboru podle § 25, písm. a).

II. Lhůta 3 měsíců v § 25, písm. a) zák. o závodních výborech nepočítá se od poslední volby závodního výboru, nýbrž předpokladem zrušení závodního výboru pro pokles počtu zaměstnanců jest pouze, že v období 3 měsíců klesl počet zaměstnanců v závodě pod 30. Nál. nejv. spr. soudu z 18. prosince 1935, č. 20.389/35.

Závodní výbor fy E. K. v Praze podal k rozhodčí komisi podle zákona o závodních výborech v Praze stížnost proti propuštění členů a náhradníků závodního výboru z práce bez souhlasu rozhodčí komise a žádal dále, aby rozhodčí komise propuštění ono zrušila a uznala, že firma je povinna nahraditi propuštěným členům a náhradníkům ušlý výdělek.

Rozhodčí komise stížnosti nevyhověla, a to v podstatě z toho důvodu, poněvadž závodní výbor byl zrušen následkem toho, že v závodě nebylo po dobu delší 3 měsíců zaměstnáno ani 30 zaměstnanců. Námitku závodního výboru, že k počtu zaměstnanců přičísti je i zaměstnance firmy Ch., zamítla rozhodčí komise, poněvadž potvrzením krajského soudu obchodního v Praze ze dne 17. ledna 1933 bylo zjištěno, že obě firmy jsou zapsány v obchodním rejstříku jako dvě samostatné firmy. Proto i když závodní výbor byl zvolen a ustaven, dlužno jej pokládati za zrušený podle zákona samého a nelze zvolené členy a náhradníky právně neexistujícího závodního výboru bráti v ochranu podle § 22 cit. zák. Neexistoval-li závodní výbor, nebyl ani legitimován k podání stížnosti.

O stížnosti, do tohoto rozhodnutí podané, uvážil nejvyšší správní soud toto: Rozhodčí komise byla příslušná podle § 26 zák. o záv. výb. vyříditi stížnost závodního výboru proti propuštění jeho členů a náhradníků z práce bez souhlasu rozhodčí komise. Rozhodčí komise tuto stížnost zamítla z toho důvodu, poněvadž závod-

ni výbor byl zrušen následkem toho, že v závodě klesl počet zaměstnanců po více než 3 měsíce pod 30 (§ 25, lit. a) zák. o záv. výb.).

Stížnost poukazuje k tomu, že poslední volba závodního výboru provedena byla v říjnu 1932, a to za téhož počtu zaměstnanců, jaký byl při propuštění členů a náhradníků z práce, a že zaměstnavatelka proti této volbě námitek nepodala, takže volba ona stala se pravoplatnou. Tato námitka je bezdůvodná.

Jestliže firma nepodala proti volbě závodního výboru námitek, nemůže ovšem dodatečně proti existenci závodního výboru brániti se poukazem na to, že v době volby nebyly zde podmínky pro jeho volbu. Okolnost ta však nezbavuje firmu nároku, aby se domáhala výroku o zrušení

platně zvoleného závodního výboru podle § 25, lit. a) zákona o záv. výb. poukazem na to, že platně zvolený závodní výbor byl zrušen následkem toho, že v závodě klesl počet zaměstnanců pod 30.

Námitka stěžovatele, že od poslední volby závodního výboru neuplynuly ještě 3 měsíce, je bezdůvodná, neboť lhůta 3 měsíců v § 25, lit. a) nepočítá se od poslední volby závodního výboru, neboť předpokladem jest pouze, že v období 3 měsíců klesl počet zaměstnanců v závodě pod 30. Tato okolnost již sama o sobě má za následek zrušení závodního výboru. Bylo proto stížnost, pokud směřuje proti propuštění členů a náhradníků závodního výboru bez souhlasu rozhodčí komise, zamítnouti pro bezdůvodnost.

Z rozhodnutí ve věcech sociálně pojišťovacích.

Sociální pojištění

§ 109. 2066.

Pro posuzování nároku na důchod invalidní nejsou rozhodny poměry na pracovním trhu a skutečnost, že jest přebytek lidí zdravých práci hledajících. (Rozsudek vrch. poj. soudu z 24. ledna 1936, Cpo 613/35, Sb. ÚSP č. 162/C/I.)

Jestliže poj. soud přes posudek soudního znalce, jenž odhadl ztrátu výdělečné schopnosti pouze na 33 $\frac{1}{3}$ %, uznal, že jest žalobce invalidním ve smyslu § 109 poj. zákona a uchýlil se tak od znaleckého posudku, neměl pro toto uchýlení se podstatného důvodu a nelze za takový důvod pokládati obsah přípisu notářského úřadu v Kežmaroku, podle něhož žalobce pro jeho choroby a stařecký vzhled nikdo do práce nevezme.

§ 109. 2067.

Mzda jediné zdravé dělnice nemůže býti spolehlivým měřítkem pro to, co všeobecně zdravé dělnice vydělávají. (Rozsudek vrch. poj. soudu z 6. února 1935, Cpo 1110/34, Sb. ÚSP č. 166/C/I.)

Rízení zůstalo neúplným, jestliže prvý soud o tom, zdali žalobkyně jest invalidní ve smyslu zákona pojišťovacího, nevyžádal si posudek znalce-lékaře, což bylo nutným, ježto žalobkyně tvrdila, že mzdy výše uvedených docílila jen proto, že přepínala své síly, aby mohla uživiti svoji rodinu.

§ 109. 2068.

Pro otázku invalidity jsou rozhodna pouze ustanovení zákona o sociálním pojištění, který je vybudován na jiných zásadách než ustanovení občanského zákona o náhradě škody. (Rozsudek vrch. poj. soudu z 7. února 1936, Cpo 146/35, stejně rozsudek z 21. II. 1936, Cpo 19.996/35; Sb. ÚSP č. 165/C/I.)

Žalobu o další ponechání invalidního důchodu prvý soud zamítl, zjistiť nálezem a posudkem znalce, že vady zjištěné u žalobce, totiž snížená ostrost zraková a sluchová, celková slabost, téměř úplná ztráta chrupu a městky na bérkách snižují výdělečnou schopnost o 50%, z čehož usoudil, že jest žalobce s to vydělati si aspoň zákonnou jednu třetinu.

Odvolání napadá tento názor jako nesprávný a poukazuje zejména na rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně z 27. IV. 1934, č. Sb. Vážný 13.492, že za dnešních neutěšených poměrů

na pracovním trhu 50% nezpůsobilost k práci se rovná plně nezpůsobilosti a 20% nezpůsobilost k práci má po případě v zápětí ztrátu 50% dosavadního výdělku. Odvolatel přehlíží, že toto rozhodnutí nejvyššího soudu posuzuje otázku náhrady škody na základě předpisů občanského zákona, kdežto pro otázku invalidity jsou rozhodna výhradně ustanovení zákona pojišťovacího. Podle předpisu § 109 p. z. záleží jen na tom, zde jest zdravotní stav pojištěncův takový, aby pojištěnec přiměřenou práci a bez přepínání sil byl schopen vydělati si aspoň jednu třetinu toho, co si obvykle vydělává zdravý zaměstnanec stejného oboru. Zde tedy rozhoduje toliko objektivní schopnost k takovému výdělku, kdežto jiné okolnosti, které mohou míti též vliv na možnost dosažení výdělku toho, na váhu již padati nemohou.

To jest stanovisko, kterým se tento vrchní pojišťovací soud důsledně řídí a které jest uplatněno též v rozhodnutí Cpo 562/33, odvolatelem dovolávaném.

§ 121. 2069.

Nepečuje-li pozůstalý manžel o nezletilé dítě, má dítě přednostní nárok na odbytí. (Rozsudek vrch. poj. soudu z 24. ledna 1936, Cpo 422/35, Sb. ÚSP č. 163/C/I.)

Poj. soud posoudil věc správně, nepřiznav žalobci nárok na odbytí, když zjistil, že nezletilá J. V. narodila se dne 20. ledna 1931 a že žalobce o ni nepečuje. Podle § 121, odst. 3. poj. zákona č. 221/1924 Sb. z. a n., mělo toto dítě přednost před otcem-žalobcem. Ostatně nárok tento po zákonu vyčerpala žalobcova nezletilá dcera J. V. Na písemné oznámení žalobce, že má nyní jmenovanou dceru ve výživě a výchově, nelze přihlížeti, neboť pro posouzení sporu jest rozhodný stav v době prvního rozsudku (§ 406 c. ř. s.).

§ 223. 2070.

Nežádala-li strana za odročení ústního jednání a neuvedla-li příčinu svého nedostavení se, může pojišťovací soud jednati i za její nepřítomnosti. (Rozsudek vrch. poj. soudu z 7. února 1935, Cpo 149/35.)

Žalobce sice podal žalobu proti výměře invalidního důchodu, v té však jen uvedl, že jest bez zaměstnání a otec tří dětí, ale vůbec nijak neodůvodnil, proč pokládá priznaný mu invalidní

důchod za nesprávně vyměřený. Jestliže tedy žalovaná přednesla a doložila, že byl důchod náležitě vyměřen, přes náležitě obeslání se nedostavil, první soud žalobu právem zamítl. Nejde při tom o žádný rozsudek pro zmeškání, jak se odvolatel snaží tvrdit, nýbrž soud postupoval podle předpisu § 223 p. z., že lze jednat i za nepřítomnosti stran. Bylo věci žalobce, aby v žalobě řádně vše uvedl, čeho bylo třeba k odůvodnění žalobního nároku. Opominul-li to, může dávat vinu jen sobě. Poj. soud nebyl povinen ličení odročovati, když žalobce, ač mu to bylo jistě dobře možné, své onemocnění soudu neoznámil a za odročení ústního jednání nežádal.

Pensijní pojištění

§ 5. 2071.

Zaměstnavatel, který nepřihlásil zaměstnance k pensijnímu pojištění ani v dodatečné lhůtě, ustanovené § 73, odst. 7. cis. nař. č. 138/1914 ř. z., ani také již za účinnosti zákona č. 1/1907 ř. z., odpovídá zaměstnanci za škodu, která vzešla tomuto z toho, že pro opomenutí včasné přihlášky jemu nemohla být započtena do čekací doby služební doba odbytá za účinnosti zákona č. 1/1907 ř. z. a nenabyl nároku na započtení poloviny nepojištěné doby služební podle zákona č. 1/1907 ř. z. a nenabyl nároku na započtení poloviny nepojištěné doby služební podle zákona č. 125/1931 Sb. z. a n. (Rozh. nejv. soudu z 17. X. 1935, Rv II 541/35, Sb. min. sprav. č. 1319.)

§ 46. 2072.

Nezabavitelné jsou v rozsahu stanoveném v § 46 zák. č. 26/1929 Sb. z. a n. také již vyplacené dávky z pensijního pojištění. Rozh. nejv. soudu z 10. X. 1935, R I 918/35, Sb. min. sprav. č. 1315.

Ustanovením § 46 pens. zák. byla opětne zavedena nezabavitelnost pojistných nároků z důchodu s výjimkou upravenou v § 46 (rozh. č. 12.366 Sb. n. s.*) a zákonné dávky pojistňovací nesmějí proto mimo případy zákonem výčetmo uvedené býti žádným způsobem odňaty oprávněné osobě, a to ani z její vůle, ani proti ní (rozh. č. 9322 Sb. n. s.). Účel tohoto předpisu byl by však zmařen, kdyby se nezabavitelnost zmíněných dávek omezila na nevyplacené ještě dávky, na pouhé nároky a pohledávky. Že vyplacená dávka nikterak nepozbývá výsady zákonem poskytnuté, podává se z § 251, č. 7 ex. ř., podle něhož u osob, jejichž peněžité platy podle zákona nebo podle výsady jsou z exekuce zcela nebo částečně vyňaty, nezabavitelná jest část nalezených hotových peněz, která se rovná příjmu, jenž, nejsa exekuci podroben, připadá na čas od výkonu zabavení až do nejbližší lhůty, kdy plat se vyplácí. Poněvadž v projedná-

*) V á ž. o b ě. č. 12.366 (rozh. z 17. II. 1933, R I 31/33 v »Prac. právu« č. 557, 676): Předpisy zákona ze dne 15. dubna 1920, čis. 314 Sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 2. července 1934, čis. 177 Sb. z. a n., platí i při exekuci na dávky, vyplácené Všeobecným pensijním ústavem nebo připuštěnými náhradními ústavy, pokud neodporují předpisu § 46 zákona ze dne 21. února 1929, čis. 26 Sb. z. a n. Předpis § 3 zákona čis. 314/20, připouštějící započítání příplatků jen při vedení exekuce osobou, k vůli které byl příplatek vyměřen, není v rozporu s ustanovením § 46 zákona čis. 26/29. Při exekuci, kterou vede manželka pro své výživné, nelze do důchodu pojištěnce započítati výchovný příplatek, o který se zvyšuje jeho důchod podle § 22 zák. čis. 26/29.

V á ž. o b ě. 9322 (rozh. z 26. X. 1929, R II 286/29): Mimo případy zákonem výčetmo uvedené nesmí zákonné dávky pojišťovací býti žádným způsobem odňaty oprávněné osobě, a to ani z její vůle (postupem, zastavením), ani proti její vůli (zabavením).

vaném případě nejde o vymáhání pohledávky mající nárok na uspokojení z dávky podle § 46 zák. č. 26/1929 Sb. z. a n., a poněvadž se částka u dlužníka nalezená rovná invalidnímu důchodu pouze na dobu jednoho měsíce (zmíněné důchody vyplácejí se podle § 39 cit. zák. v měsíčních splátkách předem), nepodléhá ani část nalezených peněz exekuci.

§ 118. 2073.

Zákaz započtení dávek ze zákonného pojištění na smluvní plnění zaopatřovacích požitků zaměstnavatelem na základě smluvního ujednání (pensijního normálu) ve smyslu § 118, odst. (2) neplatí, má-li podle § 177 a) býti provedeno zvýšení dávek pensijního pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, odpovídající započtení poloviny nepojištěné služební doby. Rozh. nejv. soudu z 20. XII. 1934, Rv I 1174/33, Váž. obč. 14.057.

Jde o řešení právní otázky, zdali zákaz započtení na smluvní plnění ve smyslu § 118, odst. (2) druhá věta zákona čis. 26/1929 Sb. z. a n. platí i tenkrát, když podle § 177 a) zákona čis. 26/1929 Sb. z. a n. v doslovu čl. I. zákona ze dne 14. července 1931, čis. 125 Sb. z. a n., má býti provedeno zvýšení dávek pensijního pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, odpovídající započtení poloviny nepojištěné doby služební. Zákon čis. 125/1931 Sb. z. a n. neobsahuje ustanovení, že zákaz započtení, vyslovený v § 118, odst. (2) zák. čis. 26/1929 Sb. z. a n. platí i pro zvýšení dávek, které bylo upraveno novým předpisem § 117 a), vsunutým za § 177 zák. čis. 26/1929 Sb. z. a n. V odstavci druhém § 118 v první větě jest vyslovena zásada, že, je-li zaměstnavatel na základě smluvního ujednání oprávněn započísti si na smluvní plnění zcela nebo zčásti dávky ze zákonného pojištění, zůstává toto právo zaměstnavatelovo nedotčeno. Zákaz započtení v § 118, odst. (2) v druhé větě zní: »Na smluvní plnění nelze však započísti částku, o kterou důchod z nároků získaných do účinnosti tohoto zákona vyměřený podle § 177 tohoto zákona převyšuje výměru důchodu z týchž nároků podle dosavadního zákona«. Jde tu tedy o ustanovení výjimečné (proti první větě § 118, odst. (2), která vyslovuje zásadu, že započtení na smluvní plnění jest přípustné), vztahující se výslovně na rozdíl důchodů vyměřených podle § 177 zák. čis. 26/1929 Sb. z. a n. a důchodů vyměřených podle zákonů dřívějších. Ustanovení § 177 jest podle nadpisu »Ustanovení přechodná a závěrečná« rázu přechodního a ustanovení druhé věty odstavce druhého § 118 má na mysli jen zvýšení důchodu podle speciálního původního předpisu § 177 zákona čis. 26/1929 Sb. z. a n. a nelze proto ustanovení druhé věty druhého odstavce § 118 vykládati extensivněji, když nový zákon neobsahuje podobného předpisu, jako jest předpis uvedený v druhé větě odstavce druhého § 118. Proto nelze zákaz započtení, ustanovený pro určitý výjimečný a přechodný předpis § 177, vztahovati na zvýšení dávek pensijního pojištění priznané zákonem čis. 125/1931 Sb. z. a n., zařazené do zákona čis. 26/1929 Sb. z. a n. jako § 177 a), když zákon nový dotčené omezující ustanovení na nové zvýšení dávek nerozšířil, nevyjádřil, že zákaz smluvního započtení platí i pro zvýšení dávek zákonem čis. 125/1931 Sb. z. a n. ustanovené. Ani z materiálu zákona nelze dovoditi, že zákon pomýšlel ono výjimečné ustanovení druhé věty odst. druhého § 118 zák. čis. 26/1929 Sb. z. a n. rozšířiti i na dávky zvýšené podle nového zákona čis. 125/1931 Sb. z. a n. Je

sice pravda, že nový zákon měl přijíti k dobru jen zaměstnancům. Někteří zaměstnanci však — jako právě zaměstnanci harrachovští — měli zvláštními smluvními předpisy upravenou pensi, do které se jim započítávala i léta odsloužená před dobou, kdy zákonné pensijní pojištění vstoupilo v platnost, avšak podle oněch smluvních předpisů se jim započítávají do pense zaměstnavatelem placené na toto smluvní plnění dávky ze zákonného pojištění, jak zásadně dovoluje ustanovení první věty odstavce druhého § 118 zák. č. 26/1929 Sb. z. a n. Poněvadž pak v novém zákoně čís. 125/1931 Sb. z. a n. nebyl vysloven zákaz započítání tímto zákonem zvýšených dávek na smluvní plnění, nelze na ně používat ani zákazu v druhé větě druhého odstavce § 118 vytyčeného. Okolnost, že v tomto případě má ze zákona čís. 125/1931 Sb. z. a n. výhodu zaměstnavatel, neodporuje ani slovnímu ustanovení, ani duchu tohoto zákona, poněvadž zde právo zaměstnavatelovo plyne ze smlouvy a zaměstnanci nedostávají méně než jiní, kteří podobnou smlouvu se svými zaměstnavateli neměli. Správnosti tohoto náhledu ostatně nasvědčuje znění první věty odst. 2, § 118 zák. č. 26/1929 Sb. z. a n., vyslovující zásadu o započtení na smluvní plnění. Když tedy nový zákon čís. 125/1931 Sb. z. a n. nezakázal započísti na smluvní plnění částky důchodů stanovené novým § 177 a) a když žalovaný použil svého smluvního práva a částky, o něž jde, srazil z pensijních požitků jim jako zaměstnavatelem vyplácených, nemá žalobce právního nároku na tyto sražené částky a proto byla správně žaloba jako bezdůvodná zamítnuta.

§ 177 a) 2074.

Při posouzení nároků na započtení nepojištěné doby přihlíží se též k době, za kterou byly vráceny prémie. Rozh. vrch. poj. soudu z 10. I. 1935, Cpo 140/34.

Rozhodnutí soudů nižších stolic.

Žaloba podle § 105 ústavní listiny (zákon čís. 217/1925 sb. z. a n.) není přípustná proti nálezu rozhodčí komise zřízené podle zákona o závodních výborech č. 330/921 sb. z. a n. ve výroku o nárocích soukromoprávních, (Usnesení okresního soudu v Náchodě ze dne 26. listopadu 1935 č. j. C II 993/35, krajského soudu v Hradci Králové, ze dne 29. února 1936 č. j. R III 42/36.)

Co do předchozího děje poukazuje se na rozhodnutí publikované v č. 8/9 XIV. ročníku Pracovního práva ze dne 20. září 1935 str. 149.

Žalující strana M. T. Z. v P. podala žalobu, ve které se domáhá, aby okresní soud v Náchodě prohlásil, že nález rozhodčí komise zřízené podle zákona o závodních výborech ze dne 13. března 1935 č. j. Rk 6/35 není po právu. Okresní soud po předsevzatém řízení se usnesl takto:

Řízení počínajíc usnesením okresního soudu v Náchodě ze dne 14. října 1935, jímž byl nařízen rok k ústnímu jednání, se prohlašuje zmatečným a žaloba se jako nepřípustná odmítá. Žalující strana jest povinna nahraditi straně žalované náklady rezepré.

Svůj výrok odůvodnil soud takto:

Strany souhlasně přednesly, že žalovaná stra-

Ze znění § 177, odst. 3. nynějšího pensijního zákona se podává, že při posouzení nároku přihlíží se k celé příspěvkové době bez ohledu na její zkrácení. Zkrácení příspěvkové doby podle starého pensijního zákona jest pro posouzení existence nároku podle nového zákona právně bez významu a má vrácení prémie v daném případě jen ten význam, že od zvýšení důchodu vypočetného podle odst. 1. a 2. § 177 pens. zák. odečte se pětina vrácených prémie.

§ 177a) 2075.

Doba, pojištěná v provisním pojištění, není započitatelnou dobou podle § 177a). Rozh. vrch. poj. soudu z 20. XI. 1934, Cpo 698/34/1.

Žalobce domáhal se započtení doby od 15. února 1897 do 31. prosince 1921 ve smyslu § 177a) p. z. V této době byl žalobce jako dozorce pojištěn u Revírní bratrské pokladny v Bratislavě v provisním pojištění, od níž také od počátku roku 1922 do poloviny roku 1924 bral invalidní důchod; nároky si stále udržuje placením uznávacího poplatku.

Vrchní pojišťovací soud, rozhoduje ve věci instancním pořadím, vyslovil rozsudkem shora označeným názor, že nelze právem tvrditi, že by byl býval žalobce ve sporné době nepojištěn, neboť nelze dobu, která je pojištěna provisním pojištěním hornickým, považovati za dobu nepojištěnou a byla by tato doba také dnes ve smyslu § 115, odst. 5. pens. zák. započitatelnou dobou příspěvkovou.

Intencí zákona č. 125/1931 bylo započítati nepojištěné doby, které by podle dnešního právního stavu zakládaly pensijní povinnost, ale nebylo úmyslem zákonodárcovým, aby byly započítávány doby již jinak pojištěné jen proto, že chyběl v dřívější době základ zákonný pro převod premiových rezerv resp. převodních částek.

na byla zaměstnána u žalobkyně jako tovární dělnice do 1. 3. 1935 po dobu delší 3 let a že ku dni 1. 3. 1935 byla propuštěna. Proti propuštění vznesl závodní výbor stížnost k rozhodčí komisi v Náchodě, zřízené podle zákona o závodních výborech, jež uznala nálezem ze dne 13. 3. 1935 čj. Rk 6/35 propuštění žalované strany za nespravedlivou příkrost, neodůvodněnou ani jejím chováním, ani poměry v závodě, a uznala žalobné ve výši 3 týdenní mzdy. Nález, ten byl doručen žalobkyni dne 26. dubna 1935 a nabyl moci práva, neboť žalobkyně nevznesla proti němu stížnosti k nejvyššímu správnímu soudu. Žalob- a dalším jedenácti žalovaným u pracovního soudu v Náchodě pod čj. Cpr. č. 29/35 žalobu, kterou domáhala se rozsudku, že nároky žalovaných podle nálezů rozhodčí komise v Náchodě čj. Rk 2—13/35 nejsou po právu. Pracovní soud v Náchodě usnesením ze dne 17. 6. 1935 žalobu pravoplatně odmítl pro svou věcnou nepřislusnost. Na to žalobkyně podala dne 17. 7. 1935 u okresního soudu v Náchodě pod čj. C II 710/35 proti všem dvanácti žalovaným žalobu se stejnou žalobní prosbou, avšak i tato žaloba byla usnesením okresního soudu v Náchodě ze dne 13. 9. 1935 pravoplatně odmítnuta, protože žalobkyně ocenila

předmět sporu u každého žalovaného na 1.000 Kč — takže hodnota předmětu sporu u všech žalovaných dohromady činila 12.000 Kč.

Žalobkyně, citíc se ve svých právech poškozena shora uvedeným nálezem rozhodčí komise, která jako úřad správní rozhodla o nárocích soukromoprávních, a odvolávajíc se na ustanovení § 105 úst. listiny a zák. ze dne 15. 10. 1925, č. 217 Sb. z. a n., domáhá se touto žalobou zadanou u tohoto soudu dne 12. 10. 1935, rozsudku, že nárok žalované strany, uznáný nálezem rozhodčí komise v Náchodě ze dne 13. 3. 1935 čj. Rk 6/35, není po právu. Žalobkyně především vytýká, že závodní výbor nebyl oprávněn vznést stížnost na rozhodčí komisi, protože schůze jeho dne 7. 3. 1935 nebyla schopna se usnášeti, ježto nebyla sezvána písemně. Dále vytýká, že rozhodčí komise přiznala žalované straně odstupné, ačkoliv závodní výbor navrhoval zpětvzetí žalované strany do práce za dřívějších podmínek a ačkoliv rozhodčí komise není oprávněna uložit zaměstnavateli pouze jednu z povinností v § 3 lit. g) zák. o záv. výb. uvedených, nýbrž musí mu v případě, shledá-li v propuštění příkrost, uložit všechny tři povinnosti tam uvedené, t. j. aby buď přijal zaměstnance zpět do práce, buď postaral se mu o jiné zaměstnání, buď vyplatil mu odstupné, při čemž zaměstnavatel má právo volby, které z těchto uložených povinností chce vyhovět. Konečně žalobkyně namítá, že šlo o propuštění hromadné, při kterém závodní výbor má toliko právo poradní, nikoliv ale právo odporu jako při propuštění zaměstnanců přes tři roky v závodě zaměstnaných, pročez měla rozhodčí komise vysloviti svoji nepřislušnost a stížnosti závodního výboru odmítnouti.

Žalovaná strana navrhla odmítnutí, pokud se týče zamítnutí žaloby a namítla především nepřipustnost pořadu práva a nepřislušnost řádných soudů rozhodovati tuto rozepru, protože rozhodčí komise rozhoduje o soukromoprávních nárocích podle § 3 g) zák. o záv. výb. s konečnou platností. proti jejím nálezhům jest jakýkoliv pořad práva vyloučen a rozhodčí komise jest zvláštním rozhodčím soudem a nikoliv správní úřad. Dále namítá, že žaloba byla podána po uplynutí 90denní prekluzivní lhůty v § 2 zák. č. 217/35 Sb. z. a n. stanovené. Žalobkyně nemůže se přý dovolávati ustanovení § 232, odst. 3 c. ř. s., protože předpis ten platí pouze pro soukromoprávní účinky spojené s podáním žaloby, kdežto v daném případě jde o účinky práva veřejného. Ostatně tato žaloba byla podána u téhož soudu, který vyslovil svou nepřislušnost, a proto žalovaná strana vznesla námitku věci rozsouzené. Dále namítla nedostatek své pasivní legitimace ke sporu, protože stížnost k rozhodčí komisi podal závodní výbor a nikoliv žalovaná, která neměla žádné ingerence na řízení před rozhodčí komisí a proto nemůže býti žalována. Konečně namítla, že žaloba jest bezdůvodná, protože ve sporech podle § 105 úst. listiny přezkoumává soud celý skutkový děj zcela samostatně a nelze proto namítati v tomto sporu formální nedostatky správního řízení.

Touto žalobou snaží se žalobkyně v podstatě zvrátiti nálezh rozhodčí komise a označila ji sama jako zápornou určovací žalobu podle § 105

úst. listiny a zák. č. 217/25 Sb. z. a n. Pokud žalovaná strana namítá, že řádné soudy nejsou pro tuto rozepru příslušné, dlužno poukázati k tomu, že rozhodčí komise zřízená podle zákona o závodních výborech ze dne 12. 8. 1921, č. 330 Sb. z. a n., jsou podle stálé praxe nejvyššího správního soudu úřady správními a že i konfliktní senát zřízený podle § 3 zák. ze dne 2. 11. 1918, č. 3 Sb. z. a n. uznal (rozh. ze dne 25. 5. 1925, č. 337, Boh. XXXVIII, čís. II. v dodatku k VII. roč. rozh. nejvyššího soudu), že v této věci příslušny jsou řádné soudy, poněvadž přý rozhodnutí rozhodčí komise jest rozhodnutím správního úřadu o soukromoprávních nárocích. Tím ovšem jest rozhodnuta otázka příslušnosti soudů v ten smysl, že řádné soudy nemohou odíratí své příslušnosti v této věci (rozh. 6873 Sb. n. s.)

Jiná jest ale otázka přípustnosti žaloby. Již v rozhodnutí čís. 6873 Sb. n. s. bylo podrobně vyloženo, že rozhodčí komise, zřízená podle zákona č. 330/1921 Sb. z. a n., pokud rozhoduje podle § 3 g) cit. zák. o soukromoprávních nárocích tam uvedených, činí tak s konečnou platností a že tímto ustanovením chtěl zákon vyloučiti všeliký právní prostředek soudní. Z toho plyne, že nálezh rozhodčí komise vydaný podle § 3 g) zák. č. 330/1921 Sb. z. a n. v mezích její pravomoci nelze vůbec věcně zvrátiti a nelze tedy domáhati se proti němu nápravy pořadem práva. (Srov. též rozh. 13366 Sb. n. s.)

Sluší tedy zkoumati otázku, zda rozhodčí komise byla kompetentní rozhodovati o nároku, o němž v tomto případě rozhodla. V souzeném případě není sporu o tom, že žalovaná strana byla v závodě žalobkyně zaměstnána jako dělnice déle než 3 roky, že byla dne 1. 3. 1935 z práce propuštěna a že rozhodčí komise ke stížnosti závodního výboru, jež v závodě žalobkyně byl zřízen a jehož členem žalovaná strana byla, shledala v propuštění nespravedlivou příkrost a uložila žalobkyni zaplatiti žalované straně odstupné. Ze spisů rozhodčí komise plyne, že závodní výbor si stěžoval do porušení zákona v tom směru, že žalobkyně neumožnila mu spolupůsobiti při hromadném propouštění a spolupůsobiti při propuštění zaměstnanců déle než 3 roky v závodě zaměstnaných. Již z toho plyne, že rozhodčí komise byla povolána rozhodovati v této věci podle § 3 g) zák. č. 330/1921 Sb. z. a n. Že by šlo o některý z případů v posledním odstavci § 3 g) cit. zák. dotčených, žalobkyně ani netvrdí, nýbrž tvrdí pouze, že šlo o propuštění hromadné, při němž přísluší závodnímu výboru pouze právo poradní a nikoliv též právo ke stížnosti k rozhodčí komisí. S tímto názorem žalobkyně soud nesouhlasí a poukazuje zejména na rozhodnutí nejvyššího správního soudu Boh. 6782/1927 A, kde výslovně je řečeno, že proti odeprní spolupůsobení při hromadném propuštění, má závodní výbor právo stížnosti k rozhodčí komisí a že rozhodčí komise jest příslušná rozhodovati o odbytém propuštěném dělníka, třebaš tento byl propuštěn při propouštěním hromadném. Rozhodla tudíž rozhodčí komise v tomto případě v mezích své pravomoci podle § 3 g) zák. č. 330/1921 Sb. z. a n. a podle toho, co bylo řečeno výše, její výrok nelze vůbec věcně zvrátiti a pořad práva podle § 105 úst. listiny jest tu vyloučen.

Právem namítá proto žalovaná strana, že žaloba jest nepřipustná a slušelo tudíž námitce té vyhověti, řízení počínajíc usnesením nařizujícím rok k ústnímu jednání zrušiti jako zmatečné a žalobu odmítnouti.

K tomu dlužno ještě dodati, že kdyby názor žalobkyně, že při hromadném propuštění nepřisluší závodnímu výboru právo stížnosti k rozhodčí komisi, že měla rozhodčí komise stížnost odmítnouti a že tedy, jinak řečeno, svým rozhodnutím vybočila z mezí své pravomoci, byl správním, pak nešlo by tu vůbec o případ § 105 úst. listiny a § 1. zák. č. 217/1925 Sb. z. a n. a rovněž nebylo by lze domáhati se nápravy pořadem práva. Ustanovení § 105 úst. listiny má na mysli soudní kontrolu rozhodnutí správních úřadů pouze, v těch případech, kde správní úřad kompetentně rozhodl o nárocích soukromoprávních. Rozhodl-li správní úřad o soukromoprávních nárocích, nejsou k tomu podle zákonů o tom vydaných příslušný, pak nápravu může pouze zjednatí podle § 88 úst. listiny a § 2. zák. o správním soudě nejvyšší správní soud ke stížnosti k němu vznesené. (Srov. Hoetzel: K výkladu zákona 217/25 Sb. ve Sborníku věd právních a státních, roč. XXXI. str. 448.)

Konečně dlužno také přisvědčiti žalované straně, že žaloba byla podána po uplynutí 90denní lhůty v § zák. č. 217/25 Sb. z. a n. stanovené, neboť naříkaný nálezh byl doručen žalobkyni 26. 4. 1935, kdežto tato žaloba byla podána teprve dne 12. 10. 1935. Žalobkyně se marně dovolává ustanovení § 232 odst. 3. c. ř. s., poukazujíc na to, že podala žalobu v 30denní lhůtě po pravoplatnosti usnesení, jímž byla odmítnuta žaloba C II 710/35 podaná včas v 90denní lhůtě, neboť přehlíží, že podle § 232 odst. 3. c. ř. s. zachovávají se včasným podáním odmítnuté žaloby u příslušného soudu jen účinky soukromoprávní spojené s podáním žaloby. Jsou tedy podání takovéto žaloby zachovány jen lhůty hmotně právní, nikoliv ale i lhůty procesní práva. (Rozh. č. 12850 Sb. n. s.) Lhůta 90denní v § 2 zák. č. 217/25 Sb. z. a n. stanovená, není lhůtou hmotně právní, nýbrž má povahu lhůty procesní (podobně jako na př. lhůta podle § 596 c. ř. s.) a její zmeškání má účinky procesuální, nikoliv soukromoprávní, třebaže v žalobě šlo o nárok soukromoprávní.

Výrok o útratách opírá se o ustanovení § 51 c. ř. s., neboť žalobkyně podala tuto nepřipustnou žalobu a žalovaná strana právem to namítala.

Proti usnesení I. soudu podala žalující strana stížnost krajskému jako rekursnímu soudu v Hradci Králové. Krajský soud stížnosti nevyhověl a napadané usnesení potvrdil.

Z důvodů rekursního soudu:

»Stížnost se obrací jednak proti výroku napadaného usnesení, jak je výše citován, jednak proti výroku jeho o útratách sporu.

Rekursní soud souhlasí s výkladem zákona o závodních výborech ze dne 12. 8. 1921 čís. 330 Sb. z. a n., jak jej podává v napadaném usnesení první soud a jen odpovídá vlastnímu smyslu slov v jejich souvislosti i jasném smyslu zákonodárce.

Rekursní soud souhlasí dále s vysvětlením jednotlivých ustanovení v tomto případě použitých obsažených v odůvodnění téhož usnesení, vysvětlení to odpovídá smyslu a účelu jednotlivých zákonů i jejich vzájemné souvislosti a je v soulahu se zásadami vyslovenými v rozhodnutí nejvyššího soudu a nejvyššího správního soudu.

To se týče posouzení otázky hromadného propuštění dělníků z práce včasnosti žaloby, stanoviska prvního soudu, že lhůta 90denní určená v § 2 zák. čís. 217/25 Sb. z. a n. není lhůtou hmotněprávní, nýbrž má povahu lhůty procesní, jejíž zmeškání má účinky procesuální a nikoliv soukromoprávní a dále věcné správnosti výroku nálezu rozhodčí komise, pokud jím bylo uloženo žalující straně plnit pouze jednu z alternativ uvedených v § 3 lit. g) zák. o závodních výborech.

Proto také neměl první soud důvodu k tomu, aby se zabýval dalším podkladem sporu, zejména pokud žalující stranou uplatňováno, že k podání stížnosti proti nálezu rozhodčí komise nebyl závodní výbor oprávněn, t. j. aktivně legitimován z toho důvodu, že pozvání do příslušné schůze závodního výboru se nestalo písemně.

Nežle tedy napadanému usnesení ničeho vytýkati ani po stránce skutkové ani po stránce právního posouzení věci, a není tu ani kusost řízení, o níž se stížnost zmiňuje, ovšem pouze nepřímo, a o níž byla právě řeč.

Není tedy stížnost ve věci samé odůvodněna.

JUDr. Josef Kotrlý.

Poznámky.

Opatření v řízení exekučním a konkursním proti nezaměstnaným. (Výnos ministerstva spravedlnosti čj. 21.504/36.)

Účinnost zvláštních opatření v exekučním a konkursním řízení proti nezaměstnaným podle zákona z 24. února 1934, č. 34 Sb. z. a n. a vládního nařízení z 13. července 1934, č. 142 Sb. z. a n., resp. vládních nařízení tato opatření prodlužujících, skončila dne 31. prosince 1935. Vládní nařízení z 21. prosince 1935, č. 251 Sb. z. a n. — nehledí-li se k všeobecnému omezení exekucí do 31. března 1936 — prodloužilo toliko odklady exekucí a prohlášení konkursů, pokud již byly povoleny, do 30. září 1936 (§§ 25 a 26) resp. připustilo další odklad exekucí jen při vy-

máhání pohledávek, pro které platí úlevy podle vládního nařízení č. 251/1935 Sb. z. a n.

Změnu v tomto stavu zavádí vládní nařízení z 31. března 1936, č. 77 Sb. z. a n., které opět připustilo odklady exekucí a konkursů proti nezaměstnaným, byť i v míře omezenější, nežli tomu bylo podle zákona č. 34/1934 Sb. z. a n., vl. nař. č. 142/1934 Sb. z. a n. a nařízení je prodlužujících.

Všeobecně sluší upozorniti zejména na to, že úprava je časově omezena na dobu do 30. června 1938 a nedotýká se exekučních odkladů, upravených vl. nař. č. 251/1935 Sb. z. a n. (srov. § 9 vl. nař. č. 77/1936 Sb. z. a n.). Pojem osoby nezaměstnané upraven je shodně s § 1 vl. nař. č. 251/1935 Sb. z. a n. Odklad exekuce je zásadně

přípustný jen pro pohledávky, které vznikly před 1. březnem 1934, resp. 1. lednem 1936 (§ 3 nař. č. 77/1936 Sb. z. a n.), ale i tu jest přípustná exekuce, jedná-li se o některou z pohledávek v § 3 tohoto nařízení, uvedených pod písm. a), b), d) a e). Zásadně také trvá odklad exekuce jenom po dobu, kdy jest dlužník nezaměstnaným; výjimku stanoví § 11, který prodlužuje ochranu po nabytí zaměstnání na dobu 3 měsíců.)*

Za účelem vysvětlení některých ustanovení a tím i usnadnění jejich aplikace považuje ministerstvo spravedlnosti za vhodné upozorniti na podkladě důvodové zprávy citovaného vládního nařízení na toto:

V § 1 je vytyčen okruh věcí, u nichž je v exe-
kucích věcech proti nezaměstnaným možný od-
klad exekuce prodejem (dražbou), takže při
všech ostatních věcech bude míti exekuce proti
nezaměstnanému volný průchod. Nařízení roz-
děluje tu majetek na dvě kategorie: na věci,
které exe-
kucními opatřeními bez jakéhokoliv
omezení mohou býti postiženy, a na věci, které
toho času nesmějí býti exekuci postiženy tak, aby
byly odňaty užívání nezaměstnaného.

Podle § 1 jde o věci:

1. které přímo slouží k ukojení přiměřených
nutných potřeb dlužníka a osob, které
proti němu mají zákonný nárok na výživu, nebo

2. jejichž ztráta by byla pro dlužníka nebo pro
jmenované osoby zvláště těžkou újmu.

Při rozhodování, zda jde o věci uvedené v č. 1,
nelze pustiti se zřetele, že se tu stanoví poža-
davek, aby věci sloužily přímo k uspokojení při-
měřených nutných potřeb dlužníka a osob, které
proti němu mají zákonný nárok na výživu. Úpravu
podle tohoto vládního nařízení rozlišuje
od všeobecné úpravy § 251, č. 1 ex. ř. a § 51,
č. 10 slov. ex. zák., nehledíc prozatím k rozsahu,
rozdíl, který je mezi nezbytnou a přiměřenou
nutnou potřebou dlužníka, resp. osob na něho
odkázaných. Důvodová zpráva vzpomíná dále po-
dobného rozdílu, vyplývajícího z § 251, č. 10 ex.
ř., resp. § 51, č. 11 a 12 slov. ex. zák., podo-
týkajíc, že podle nařízení vztahoval by se od-
klad exe-
kucního prodeje i na knihy odborné, ale
také na díla krásné literatury, neboť potřebami,
o kterých mluví § 1, č. 1 tohoto nařízení, sluší
rozuměti také potřeby kulturní.

V případě č. 2 jest kriteriem, zda jde o újmu,
kterou by tam uvedené osoby zvláště těžce nesly.
Tím se ovšem rozšiřuje také okruh věcí vyloučených
z exekuce podle § 251, č. 11 a 12 ex. ř.,
resp. § 51, č. 2 a 3 slov. ex. zák., neboť podle
vl. nař. č. 77/1936 Sb. z. a n. bylo by možné
povoliti odklad i při exekuci na jiné rodinné pa-
mátky, než rodinné obrazy, dále pak vůbec při
exekuci na předměty, které pro svou povahu nebo
pro svou historii a pro vzpomínky k nim se
vížící jsou dlužníku a členům jeho rodiny zvlá-
ště drahé, takže by ztrátu jich nesli velmi těžce.

Při rozhodování podle § 1 nař. č. 77/1936 Sb.
z. a n. bude třeba pečlivě uvážiti všechny pomě-
ry dlužníkovy a přihlédnouti slušně k jeho dřívější
a nyníjší hospodářské a sociální situaci.

Poznamenává se, že obrat »hmotné věci mo-
vité i věci nemovité«
připíná se na názvosloví
exe-
kucního řádu, resp. exe-
kucní novely č. 23/1928
Sb. z. a n.

*) Vládní nařízení č. 251/1935 Sb. z. a n. bylo uve-
řejněno v »Archivu«
na str. 76—87, roč. II./1936; vládní
nařízení č. 77/1936 Sb. z. a n. pak na str. 160—164
téhož ročníku.

V § 3 jsou reprodukována ustanovení § 17,
odst. 1, písm. a) až c), e) a f) vl. nař. čís.
251/1935 Sb. z. a n. s malou stylistickou zmé-
nou, která má vyznačiti, jak se hledí na pohle-
dávky veřejnoprávních sociálně pojišťovacích
ústavů na zaplacení pojistného.

§ 5, odst. 2 dává soudu možnost, aby, nevy-
čkávaje návrhu dlužníka, sám se chopil iniciati-
vy, vyslechl účastníky o tom, zda jsou splněny
předpoklady pro odklad, a vyslovil doklad. Před-
pokladem této iniciativy je, že jsou splněny obě
uvedené náležitosti, t. j. že je soudu známo, že
jde o nezaměstnaného a že má za to, že věci, na
které má býti vedena exekuce, náležejí k věcem,
uvedeným v § 1.

Z ustanovení § 6 se podává, že, je-li povolen
odklad prodeje, je nepřípustné i uschování.

Ustanovení § 7 je obdobné tomu, které je
v § 7 zák. č. 33/1934 Sb. z. a n., resp. v čl. I.
vl. nař. č. 258/1934 Sb. z. a n. (srov. též vl.
nař. č. 251/1935 Sb. z. a n., § 18, odst. 1.). Protože
jednou z podmínek pro povolení odkladu jest
i skutečnost, že dlužník je nezaměstnaný, bude
lze navrhnouti pokračování v exekuci, pomine-li
nezaměstnanost (ovšem s přihlédnutím k § 11),
nebo pozbudou-li věci, na něž má býti vedena
exekuce, kvalifikace, která je podle § 1 důvo-
dem pro odklad prodeje (dražby).

O § 9 byla řeč již shora. Odkladů podle §§ 25
a 26 vl. nař. č. 251/1935 Sb. z. a n. se vl. naří-
zení č. 77/1936 Sb. z. a n. nedotýká, i když by
šlo o exekuci na věci, které nenáležejí pod § 1.
Kdyby se však v exe-
kucích řízeních odložených
podle těchto ustanovení nebo podle § 28 vl. nař.
č. 251/1935 Sb. z. a n. pokračovalo, na př. proto,
že u dlužníka pro nedodržení splátek nastala
ztráta lhůt, bylo by možno povoliti nebo naříditi
nový odklad podle §§ 1 a násl. vl. nař. č. 77/1936
Sb. z. a n.

Ustanovení § 11 má poskytnouti nezaměstna-
nému jakousi dobu oddechu a platilo by na př.
i pro exe-
kucní vymáhání pohledávek, pro jichž
splácení dlužník ztratil úlevu podle § 19 vl. nař.
č. 251/1935 Sb. z. a n.

Časopisy.

Právní obzor (roč. XIX, č. 8—9): Dr. Zde-
něk Peška »Ke vztahu slovenského živnostens-
kého zákona k všeobecnému zákonu o služeb-
ních poměrech č. 244/1922«. — Dr. Imrich
Karvaš »Hospodárstvo a právo«.

Veřejná správa (roč. VI, č. 4): Dr. Zdeněk
Neubauer »Náležitosti odvolání v řízení správním«.

Pensijní pojištění (roč. XV, č. 2): Dr. W.
Schmiedl »Ještě k náhradě škody v pensijním
pojištění«.

Časopis pro železniční právo a politiku (roč.
XV, č. 5): Bohumil Zaoral »O závazku
k náhradě škody podle § 33 sl. ř. pro zaměst-
nance Čs. st. drah«.

Prager juristische Zeitschrift (roč. XVI, č.
11): Dr. Ernst Swoboda »Privatrechtliche
Erwägungen zum Machnik-Erlass«.

Richterzeitung (roč. XVIII, č. 5): Dr. Oskar
Schick »Die prozessualen Wirkungen der
Schuldenregelung«. — Dr. Herb. Schlosser
»Zahlungerleichterungen und Eigentumsvor-
behalt«. — Dr. Hanns Georg Eilenstein
»Zur Praxis bei Behandlung von Klagen bei Zah-
lungerleichterungen für Landwirte und Arbeits-
lose«.